

Vážená paní, vážený pane,

bylo u Vás diagnostikováno závažné, ale léčitelné nádorové onemocnění. Optimální metodou léčby je pro Vás chemoterapie. Nebojte se zeptat na cokoliv, co Vás zajímá či trápí, svého ošetřujícího lékaře či zdravotních sester!

Co je to chemoterapie?

Chemoterapie představuje podání látek (cytostatik), která likvidují zhoubný nádor. Cytostatika se většinou podávají do žíly, v některých případech (méně často) lze rovněž lék podat ústy. Zeptejte se svého lékaře, jak často se bude u Vás léčba chemoterapií opakovat. Cytostatika ničí rychle se dělící buňky – nejrychleji se dělí buňky nádorové, ale do určité míry zasahuje cytostatikum i zdravé buňky těla, které se rychle dělí. Z toho pak plynou nežádoucí účinky. Zdravé buňky těla se však s účinky chemoterapie dokáží vyrovnat a nežádoucí efekt odeznívá. Nádorové buňky, než se „vzpamatují“, jsou však zasaženy další dávkou chemoterapie.

Lze předcházet nežádoucím účinkům?

Obavy z nežádoucích účinků chemoterapie jsou časté. Je důležité si uvědomit, že se u Vás nemusí nežádoucí účinky objevit vůbec, nebo jen v malé míře! Rozhodně se u Vás neobjeví všechny nežádoucí účinky, které jsou popisovány u léčby chemoterapií. Informujte se u Vašeho lékaře, jaké nežádoucí účinky a jak závažné můžete u své chemoterapie očekávat. Ptejte se, jak jim lze předcházet a jak je možné je léčit; eventuelně jaká lze provést opatření, abyste sami nežádoucí účinky zvládali.

Objeví se zvracení a nevolnost vždy?

Největší obavu vyvolává zvracení. Je důležité, abyste věděli, že před podáním chemoterapie dostanete nejmodernější, účinné léky pro prevenci zvracení a nevolnosti. Po chemoterapii dostanete další léky pro prevenci zvracení. Nikde není psáno, že po chemoterapii musíte zákonitě zvracet a musí Vám být špatně. Cílem preventivní léčby je, abyste ani nezvraceli a ani Vám nebylo špatně! Jestliže se přesto zvracení (ale i nevolnost!!!) objeví, užívejte léky doporučené pro tyto případy, či přímo konzultujte naši ambulanci (či oddělení - odpoledne).

Vypadají vlasy vždy?

Další častým nepříjemným účinkem, zejména pro ženy, je padání vlasů. Nemusí se objevit u každé chemoterapie, ale je potřeba s tímto počítat a mít připravenou žádanku o paruku – požádejte svého lékaře o její vystavení a informujte se, kde je možné paruku zakoupit. Pamatujte si, že po skončení chemoterapie v téměř 100% vlasy narostou znovu a obvykle i v lepší kvalitě než před chemoterapií!

Dočasný pokles krvetvorby po chemoterapii

Čile se dělí rovněž buňky krvetvorné - proto může dojít k poklesu hladin červených krvinek, bílých krvinek, nebo krevních destiček. Proto jsou nutné pravidelné kontroly Vašeho krevního obrazu. Poklesy obvykle nebývají hluboké ani dlouhotrvající. Dochází většinou k samovolné úpravě poté, co si kostní dřev, která krevní elementy produkuje, „odpočine od chemoterapie.“ Závažným stavem může být infekce během poklesu bílých krvinek, proto je potřeba při horečce či jiných potížích, které zdánlivě nemusí souviset s chemoterapií (například bolesti břicha) kontrolovat krevní obraz (upozorněte prosím vždy lékaře, že jste léčeni chemoterapií) a eventuelně konzultovat naši kliniku.

Kdy je nutné konzultovat pracoviště, které Vám léčbu podalo?

Vždy při těžkém útlumu krvetvorby, který je spojen s horečkami nad 38 stupňů. Nezapomeňte, že jakékoliv obtíže během Vaší léčby chemoterapií mohou souviset s nežádoucími účinky cytostatik, a proto nás prosím vždy včas informujte!

Je nutné během chemoterapie ležet v nemocnici?

Chemoterapie se podává většinou ambulantně. Cytostatika Vám budou aplikovány do žíly, vleže či v polosedě, několik hodin (někdy i více než 8 hodin), s přestávkami (např. budete-li potřebovat na WC atp.).

Jak se připravit na podání chemoterapie?

1. Večer před léčbou se snažte dostatečně se vyspat (není-li u Vás nutné zavodňování, kdy budete muset pravidelně v noci vstávat a upíjet tekutiny). Vezměte si eventuelně i tabletu na zklidnění (můžete požádat o předpis naše lékaře). Snažte se soustředit na to, že léčbu zvládnete. Vždyť ji zvládli i jiní před Vámi! Máte-li přesto z léčby strach, promluvte si o tom s lékařem či se sestrou.
2. Ráno se lehce nasnídejte, netučnou stravu (např. rohlík se šunkou, čaj), ne nic dráždivého (např. ne kávu, kořeněná jídla), ne nic kyselého (např. ne džus, ne ovocný čaj). Vhodné je vzít si svačinu – opět lehkou, něco k pití (např. vodu bez bublin – bublinky také dráždí žaludek!).
3. Vezměte si prosím s sebou pohodlné oblečení – netísňící kalhoty či sukně, pohodlné tričko atp. Vhodné je vzít si něco ke čtení, či hudbu do sluchátek. V místnosti pro cytostatickou léčbu je k dispozici televizor.
4. Doprava vlastním autem je nevhodná; po chemoterapii Vám nedovolíme řídit automobil, protože dostanete léky, které ovlivňují schopnost řízení. Doporučujeme proto dopravu druhou osobou či dopravu sanitkou (zejména zpět domů).

Vypracoval/a: MUDr. Gabriela Krákorová, Ph.D.

Dne: 25.7.2012

Platnost: neomezeně